

Redaktion

Bo J A Haglund, redaktör och ansvarig utgivare
 Sarah Axelsson, redaktionssekreterare
 Jan Halldin, debattredaktör

Socialmedicinsk tidskrifts styrelse/nätverk

Ragnar Westerling ordförande, Peter Allebeck, Preben Berntsen, Anne Hammarström, Stig Larsson, Martin Lindström, Elsy Söderberg, Katarina Wilhelmson.

Ragnar Berfenstams livsgärning speglar Socialmedicinens huvuduppgifter och vetenskapliga objekt

Ragnar Berfenstam var verksam som professor vid institutionen för socialmedicin i Uppsala från 1961 till 1980. I detta dubbelnummer av socialmedicinsk tidskrift framtonar en bild som visar en engagerad eldsjäl. Hans livsgärning visar också på socialmedicinens betydelse för bättre hälsa hos befolkningen. Socialmedicin beskrivs i Sverige av 1948 års läkarutbildningskommitté som "de faktorer hos människorna i deras samlevnad i olika sociala grupper, ävensom de faktorer i samhällets struktur, vilka har inflytande på det allmänna hälsotillståndet. Alla strävanden att genom ändring av dessa faktorer förbättra individens och gruppens hälsotillstånd räknas sålunda hit". Praktiskt har fyra socialmedicinska kompetensområden diskuterats i olika utredningar sedan dess: epidemiologi, hälso- och sjukvårdsforskning, hälsofrämjande och prevention samt klinisk socialmedicin. I numret presenteras bidrag från Uppsalainstitutionen inom dessa fyra områden. Forskningsobjektet för socialmedicinen handlar om samspillet mellan samhälle, hälsa och vård. Fem centrala teman härleds ur dessa samspel: I. *Hur påverkar samhällsstrukturer och sociala levnadsförhållanden hälsotillståndet i olika grupper av befolkningen?* Centralt är forskning om mekanismerna för påverkan av hälsa av samhälls-fenomen. II. *Vilka sociala konsekvenser har sjukdom för individer och grupper och hur påverkar folkhälsan samhällets utveckling, tillgång till arbetskraft etc.?* III. *Hur påverkar samhällsförhållanden utformningen av hälsopolitiken och sjukvårdens verksamhet och hur återverkar hälso- och sjukvårdens utformning på samhället ur ekonomisk, etiskt och ideologiskt perspektiv?* Fokus för arbetet vid Uppsalainstitutionen har legat inom detta tema med utveckling av hälso- och sjukvårdsforskning och hälsoekonomi. IV. *Hur påverkar hälso- och sjukvården och andra sektors (hälso)politik folkhälsan och vårdbehov?* Utvärdering av hälso- och sjukvårdens insatser i termer av tillgänglighet, kvalitet och hälsoutfall har engagerat många forskare under Berfenstams ledning. Under detta tema återfinns också preventiva och hälsofrämjande insatser. Främst inom barnolycksfallsprevention redovisas Berfenstams betydelse. V. *Hur kan verksamheten planeras i överensstämmelse med behoven och vårt samhälles etiska och socialpolitiska principer?* En bättre samverkan mellan olika sektorer i samhället var drivkraften för det s.k. Tierpsprojektet främst mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst. Erfarenheterna har utgjort förebilder för samverkan på andra håll främst för vård och omsorg om äldre i samhället.

*Bo J A Haglund
 Redaktör och professor*